

KONDITIONAAL RELATIIVLAUSES

Renate Pajusalu ja Karl Pajusalu

Tartu Ülikool ja Helsingi Ülikool

Kokkuvõte. Käesolev artikkel vaatleb eesti keele konditsionaali ühte kasutuskonteksti: konditsionaalse verbivormiga relatiivlause rolli oma korrelaadi spetsiifilisuse/ebaspetsiifilisuse implitseerimisel. Materjal põhineb Tartu ülikooli morfoloogiliselt ühestatud korpusel, mis sisaldab nii suulist kui ka kirjalikku keelekasutust. Konditsionaalsel relatiivlause on kogutud materjali ja keeletaju järgi otsustades oluline roll peasõna tõlgendamisel ebaspetsiifiliseks. Selle funktsiooni motivatsioon seisneb ilmselt konditsionaali eitava tähenduskomponendis, mis vaadeldud lausekonstruktsioonides siirdub relatiivlause mentaalsest ruumist selle peasõna mentaalsesse ruumi. See tähendusnüans toimib implikatuurina, st on põhimõtteliselt tühistatav konteksti muude osade poolt. Kui konditsionaalse relatiivlause peasõna on kontekstis üheselt spetsiifiline, siis on konditsionaali roll osutada muudele kontekstis esinevatele ebamäärasustele.

Märksõnad: eesti keel, süntaks, konditsionaal, relatiivlause, mentaalne ruum

1. Sissejuhatus

Käesolevas artiklis vaatleme, kuidas mõjutab relatiivlause verbivorm oma peasõna referentsiaalseid omadusi, eelkõige seda, kas peasõna on spetsiifiline või mitte. Ehk teisisõnu: millal valib kõneleja relatiivlause verbivormiks konditsionaali ja milliseid pragmaatilisi implikatuure see kaasa toob.

Spetsiifilisus on nimisõnafraasi kasutuse omadus. Spetsiifilise nimisõnafraasiga viidatakse kindlale referendile või referentide grupile, ebaspetsiifilise nimisõnafraasiga aga mis tahes referendile, mis nimisõnafraasi tähendusega sobib. Spetsiifilisust ei tohi segi ajada definiitsusega. Viimane on diskursuse kategoria ja on seotud nimisõnafraasi referentsiaalse staatusega

kontekstis, st kas referendist on varem juttu olnud või mitte. Maailmas on keeli, milles referendi spetsiifilisus on kodeeritud nimisõnafraasis artiklina (vt arutlust nt Lyons 1999: 57–60), kuid on ka selliseid, kus (eba)spetsiifilisust väljendatakse hoopis verbivormi abil. Cruse (2004: 321) toob näite türgi keelest, kus sihitise marker esineb ainult spetsiifilise sihitise korral, vt 1:

- (1) a. Bir **kelime** söyledi. 'Ta ütles ühe sõna' – ebaspetsiifiline *sõna*
b. Bir **kelimeyi** söyledi. 'Ta ütles ühe sõna' – spetsiifiline *sõna*

Ka eesti keeles saab verbi konditsionaalivorme kasutada nii, et need signalseeriks mõne lauseliikme ebaspetsiifilisust. Üks võimalusi on kasutada konditsionaalset verbi sisaldavat relatiivlauset, mis võib teatud kontekstis osutada oma peasõna ebaspetsiifilisusele. Lauses 2a on ilmselt tegemist ebaspetsiifilise ehitusmehega, st ükskõik kellega, kes saaks aidata, lauses 2b aga otsitakse ühte kindlat meest, kes on juba alustanud remondiga või lubanud seda kindlasti teha (sama näite on esitanud R. Pajusalu 2009: 172). Tuleb küll kohe öelda, et selline konditsionaali ja indikatiivi vastandamine ei ole reegel, vaid tendents: see vastandus töötab tekstis ainult siis, kui ta ei satu vastuollu muude tähendust määravate asjaoludega.

- (2) a. Otsin **ehitusmeest**, kes aitaks mul remonti teha.
b. Otsin **ehitusmeest**, kes aitab mul remonti teha.

Siinses artiklis vaatlemegi, mida on selle nähtuse kohta võimalik ütelda korpuste materjali põhjal.

2. Konditsionaali kasutus eesti keeles

Konditsionaali põhitähenduseks eesti keeles on märkida sündmuste mittereaalsust vaatlushetkel (EKG II: 34–35). Konditsionaalse verbiga väljendatud sündmus ei ole üldjuhul toimunud. Kui võrdleme näite (3) lausete tähendust, siis neile vastav asjade

seis maailmas on kõige sarnasem indikatiivi eituses ja konditsionaali jaatuses, sest mõlemast jäeldub, et suppi iga päev ei sööda. Lause 3d puhul on supi mittedöömine küll implikatuurina jäeldatav (pole ju põhjust käskida kedagi teha seda, mida ta niikuinii teeb), kuid see supi mittedöömine ei kuulu samal viisil propositsiooni tähendusse. Konditsionaali kasutust, mille puhul lausest on jäeldatav sündmuse mittetoimumine, on nimetatud raamtõlgenduseks: konditsionaaliga väljendatud sündmus toimub sel juhul ainult kujutletud raamis, st irrealses ja võimalikus maailmas, kuid mitte tegelikkuses (Kauppinen 1998 ja Metslang 1999). Konditsionaali eestikeelne nimetus *tingiv kõneviis* tulenebki sellest, et enamasti annab kontekst ka tingimused, mille puhul see kujuteldav maailm oleks võinud või võib tulevikus reaalseks saada. Lause 3c tundubki meile ilmselt poolikuna, kuna tingimust ei ole esitatud.

- (3) a. Sina sööd iga päev suppi.
 b. Sina ei söö iga päev suppi.
 c. Sina sööks(id) iga päev suppi.
 d. Söö iga päev suppi!

Hästi sobib olukorra kirjeldamiseks Fauconnier' mentaalsete ruumi mõiste (Fauconnier 1985: 16 jj), mille all mõeldakse käimasoleva diskursuse lingvistiliste struktuuride loodud üksuste ja nendevaheliste seoste hulka, mis annab võimaluse mõista väljendatud asjade seisu ja kõneleja vaatepunkti sellele. Konditsionaalsete lausete uurijad on arvanud, et mentaalsete ruumide teooria annab tingimuslikest ja irreaalsetest kognitiivsetest struktuuridest rääkimiseks suurema üldistusjõuga mehhanismi kui traditsiooniline võimalike maailmade käsitus, kuna mentaalne ruum võib sisaldada ainult maailma fragmenti ega pretendeeri kogu võimaliku maailma esitamisele ühe skeemina (Dancygier ja Sweetser 2005: 11).

Mentaalsed sisendruumid ja nende segunemisel tekkinud sulandruum on teoreetilised baasmõisted, mida on kognitiivses keeleteaduses kasutatud mitmete nähtuste kirjeldamisel, kuid nende käsitluste seas paistab silma inglise keele konditsionaalkonstruktsioonide (*conditionals*) eriti suur hulk näitematerjali

hulgas. Inglise konditsionaalkonstruksioonide all mõeldakse eelkõige sidesõnaga *if* 'kui' algavaid liitlauseid, milles *if*-iga algav lauseosa väljendab traditsioonilise käsitluse järgi tingimust, mille puhul lause teine pool võiks kehtida. Kuid selliselt on tegelikult tõlgendatavad ainult osa *if*-konstruksioonidest. Barbara Dancygier ja Eve Sweetser esitavad näite: *If I don't see you before Thursday, have a good Thanksgiving!* 'Kui me ei kohtu enne neljapäeva, siis head tänupüha!', mille puhul kõneleja loob kõneaktiruumi (*speech act space*), milles „neljapäev saabub ilma, et ta oleks kuulajat kohanud“ ja soov toimib just selles ruumis (Dancygier ja Sweetser 2005: 16). Eesti verbide konditsionaalivormid ei ole loomulikult inglise *if*-konstruksioonide vasted, kuid et nad samuti võivad luua hüpoteetilise ruumi, siis kuuluvad nad koos tingimuslauseetega suurde keeleliste vahendite rühma, millega kõneldakse sellest, mida tegelikult olemas ei ole ja mida on nimetatud ka konditsionaalseks järeeldamiseks (*conditional reasoning*, Dancygier ja Sweetser 2005: 5 jm).

Konditsionaali teine oluline kasutusvaldkond on eri tüüpi ebakindluse¹ väljendamine soovides, palvetes ja muudes direktiivsetes ja komissiivsetes kõneaktides. Helle Metslang on seda Anneli Kauppineni järgides nimetanud intentsioonitõlgenduseks, mille puhul väljendatud sündmuse toimumist soovitakse (Metslang 1999 ja Kauppinen 1998). Neil juhtudel on enamasti tegemist modaalverbide konditsionaalivormidega (eelkõige *peaks*, *võiks* ja *tahaks*, vt R. Pajusalu ja K. Pajusalu 2004). Lausestes 4 a–c ei saa öelda, et indikatiivse ja konditsionaalse lause propositsioonid oleksid erinevad (nagu nägime näidetes 3), eri-

¹ Modaalverbide ja sealhulgas nende konditsionaalivormide kasutamist palvetes on tihti peetud negatiivse viisakuse realiseerimiseks – ebakindlus annab partnerile võimaluse keelduda (Brown ja Levinson 1987). Inglisekeelse vestlusmaterjali uurimisel on aga selgunud, et modaalverbide kasutamisel palvetes pole tegemist niivõrd viisakuse kui palve sobivusega konteksti: *can* ja *could* vormistavad palveid, mis on kõneleja arvates kindlasti täidetavad, st neis puudub kahtlus selle kohta, kas vastaja üldse saab seda palvet täita või mitte (Curl ja Drew 2008). Eesti keele seisukohalt on huvitav, et ingliskeelse materjali puhul ei ole *can* ja *could* isegi eri rühmadesse liigitatud, ehkki eesti keeles näib erinevus palvete *kas sa saad* ja *kas sa saaks* vahel olevat päris suur.

nev on hoopis suhtlustaotlus, mis neil lausetel diskursuses tüüpiliselt on.

- (4) a. Ma pean suppi sööma. Ma peaks suppi sööma.
b. Ma tahan suppi süüa. Ma tahaks suppi süüa.
c. Ma võin suppi süüa. Ma võiks suppi süüa.

Sarnaseid funktsioone on näiteks prantsuse subjunktiivil (Cruse 2004: 321).

3. Materjal

Siinses artiklis oleme kasutanud TÜ eesti kirjakeele korpuse morfoloogiliselt märgendatud osa. Tegime päringu relatiivpronoomenite *kes* ja *mis* kohta, saadud lausete hulgast otsisime need, kus *kes* või *mis* (mis tahes vormis) alustavad relatiivlauset. Nii saime 63 *kes*-algulist ja 50 *mis*-algulist relatiivlauset. Neist omakorda sisaldasid konditsionaalset verbi 41. Lisaks otsisime sama meetodiga konditsionaalivormi sisaldavaid relatiivlauseid morfoloogiliselt märgendatud korpuse suulise kõne osast. Tekstis esitatud näidete juures on märges, kas tegemist on suulise või kirjaliku keelekasutusega.

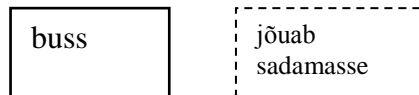
4. Konditsionaalsed relatiivlused ja nende peasõna ebaspetsiifilisus

Kõige tüüpilisem kontekst konditsionaaliga relatiivlause jaoks on ebaspetsiifilise referendiga nimisõnafraasi laiendamine (33 näidet kirjalikust keelest ehk üle $\frac{3}{4}$ leitud lausetest). Relatiivlause kitsendab sellistel juhtudel NP ekstensiooni, st relatiivlause funktsioon on näidata, milline võiks olla see ebaspetsiifiline referent. Selliseid relatiivlauseid, mis kitsendavad peasõnaga potentsiaalselt osutatud referentide hulka, on nimetatud restriktiivseteks (EKG II: 312–313). Nagu eespool juba juttu oli, eitab konditsionaalne verb raamtõlgenduse korral propositsiooni kehitivust: konditsionaalivormis verbiga väljendatud sündmus ei ole

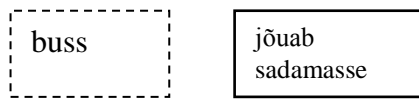
tegelikult toimunud. Ka konditsionaalse relatiivlausega laiendatud ebaspetsiifilise referendi puhul on tinglikult tegemist eitava tähendusega, kuid ainult selles mõttes, et referenti, mille puhul relatiivlause kehtiks, ei ole valitud kõigi võimalike hulgast. Seega on irreaalne komponent mentaalse ruumi referendi osas. Lauseosad *buss jõuaks sadamasse* ja *buss, mis jõuaks sadamasse* erinevad järelikult selle poolest, milline komponent mentaalsest ruumist on konditsionaalivormiga (seni veel) irreaalseks tunnistatud. Seda illustreerib joonis 1, kus reaalne komponent on esitatud pideva joonega kastis, irreaalne komponent katkendjoonega kastis. Lausekatkes *buss jõuaks sadamasse* on tõenäoliselt tegemist spetsiifilise bussiga, mille sadamasse jõudmine on kas kahtluse alla seatud või esitatud ebakindlana mingil viisakusest tulevaval põhjusel. Fraasis *buss, mis jõuaks sadamasse* on aga *buss* ebaspetsiifiline, kusjuures sadamasse jõudmine võib olla täiesti kindel, sest mingi buss ikka sadamasse jõuab.

Joonis 1

buss jõuaks sadamasse

buss, mis jõuaks sadamasse

Korpusest leitud lausetes on ebaspetsiifiline NP tihti ise negatiivses vormis verbi laiend ja omab indefiniitsust ja ebaspetsiifilisust signaleerivat laiendit *mingi* (vt *mingi* kohta indefiniitsusmarkerina R. Pajusalu 2000). Nii on näites (5) juttu vaid kujutluses eksisteerivatest põhjendustest, mis määratletakse relatiivlause abil (just need põhjendused, mis annavad voolimisele mõtte), näites (6) selgub, et ei leidunud ühtegi kuulajat ja näites (7) ühtegi meistrit. Indikatiivne predikaat on nendes relatiivlausestes võimatu.

- (5) Ta ei suutnud leida **mingit põhjendust**, mis sellele totrale voolimisele mingi mõtte oleks andnud. [kirjalik]
- (6) .. ega ole **ühtegi inimest**, kellele võiks südame tühjaks rääkida [kirjalik]
- (7) .. ja mul ei õnnestunud enam leida **meistrit**, kes soemüüri üles oleks ladunud [kirjalik]

Ebaspetsiifiline referent võib ka olla jaatavas kontekstis, sel juhul ei ole ka indikatiiv ebagrammatiline, kuid konditsionaal lisab just kõnelejapoolse ebaspetsiifilisuse. Näites (8) osutab konditsionaal, et kõneleja ei soovi (vähemalt sel hetkel) näidata, kas ta isegi täpselt teab, mida tuleks teha lapse eneseväärikuse taastamiseks. Oletame, et kui relatiivlause oleks olnud indikatiivis (*midagi sellist õpetada, mis tema eneseväärikuse taastab*), oleks kõneleja ise teadnud, mida just tuleb õpetada. Näites (9) spetsifitseeritakse järve tüüp, mis puhkusereisiks vajalik on. Selles lauses näib konditsionaali põhiliseks funktsiooniks olevat signaliseerida, et kõneleja ise veel seda järve ei tea.

- (8) Sel juhul tuleb lapsele **midagi sellist** õpetada, mis tema eneseväärikuse taastaks. [kirjalik]
- (9) et oleks **järv** lähedal kus saaks ujuda [suuline]

Näites (10) on näha sarnaste lausete ahel samast vestlusest, kus klient küsib infotelefonilt võimalikke bussiaegu. Relatiivlausega laiendatud *buss (bussid)* kordub kolm korda, iga kord on relatiivlause verb konditsionaalis. Muid konditsionaali kasutusi selles katkes ei ole, isegi mitte lauses *mul on nüüd selline küsimus*, milles konditsionaali võiks põhimõtteliselt kasutada viisakusvahendina (*mul oleks ..*). Konditsionaal aitab siin hoida ka *bussi* ebaspetsiifilisust kogu vestluse jooksul, sest niikaua kui *bussi* laiendatakse konditsionaalse relatiivlausega, ei ole veel lahenduseni (st spetsiifilise bussi leidmiseni) jõutud.

(10)

I: bussiinfo kuuleb tere

K: hh tere h mul on nüüd selline küsimus mt e mis e kell läheb **selline buss mis jõuaks e Soome mineva laeva peale** Soome minev laev läheb Tallinast kell kaheksa kas lähevad bussid ka sadamasse

I: ei sadamasse läheb ainult üksainuke buss see sõidab Tartust välja kaksteist neligend viis

K: kaksteist neligend viis

I: jaa ja sadamas on ta viisteist neligend

K: viisteist nelikümmend nii **ja on mingisugune buss millega jõuaks Tallinasse kella kaheksaks**

I: kell kaheksa peate juba välja sõitma või

K: jah

I: hallo

K: jaa

I: aga siis peate ikka varem olema Tallinas ma arvan

K: ei no seda küll ma just mõtlen et **bussid mis enne kella kaheksad ütleme mida- midagi kella seitsme paiku Tallinasse jõuaksid** on sellist bussi või

I: kuusteist kakskend läb ekspress kaheksateist viiskend Tallinas [suuline]

Kui ebaspetsiifiline referent ise on konditsionaalses kontekstis, st esineb konditsionaalse predikaadiga lauses nagu näites (11), ei ole relatiivlauses indikatiivi kasutamine ilmselt võimalik, nagu eitavagi pealause puhul.

(11) .. oleksin võinud **kellegagi** abielluda, **kes oleks Jorma lap-
sendanud** [kirjalik]

Konditsionaalne relatiivlause võib laiendada **spetsiifilise referendiga NP-d** (8 näidet), kuid sel juhul ei iseloomusta relatiivlause referenti, sest referent on juba spetsiifiline ja kontekstiga üheselt määratletud. Selliseid relatiivlauseid on nimetatud mitterestriktivseteks ehk apositsioonilisteks (EKG II: 313). Spetsiifilise referendi puhul näitab konditsionaalne mitterestriktiivne relatiivlause referendi potentsiaalseid funktsioone või omadusi

irreaalses, st mittetegelikus mentaalses ruumis. Konditsionaaliga näidatakse, et peasõna referendi potentsiaalne võimalus või omadus ei ole realiseerunud. Selles kasutuses on seega samuti tegemist konditsionaali eituse-tähendusega. Verb on tüüpiliselt perfektis, sest selline konstruktsioon esitab korpuses leitud materjalis mineviku sündmusi. Näites (12) on tegemist täiesti spetsiifilise referendiga, mille puhul on jäänud realiseerimata selle päästev võime. Näites (13) kõneldakse konkreetsest inimesest, kelle puhul jäi realiseerumata võimalus aidata rohkem.

(12) Ta keerutas sõrmede vahel **paberilehte, mis veel veerand tundi tagasi oleks võinud ta hea nime päästa.** [kirjalik]

(13) .. ta oli juhtunud **heale inimesele, kes oleks valmis olnud teda rohkem aitama** [kirjalik]

Joonisel 2 on näitelause (12) NP ja seda laiendav relatiivlause esitatud mentaalse ruumina, kus irreaalne komponent (katkendjoonega kastis) on realiseerumata jäänud võimalus.

Joonis 2

Kuigi korpusest leitud materjalis ei leidunud juhtumeid, kus konditsionaalne relatiivlause oleks laiendanud spetsiifilise referendiga preesenslauset, ei ole see olukord ilmselt võimatu². Näites (14) on lause (12) pealause muudetud olevikuliseks ja relatiivlause võib siinkirjutajate keeletaju kohaselt olla kas indikaatiivis või konditsionaalis. Olukord on suuresti sama, mis näites ehitusmehega (2), millest sinne arutlus algas. Oluline erinevus näitest (2) on siiski see, et paberileht, mida keerutatakse sõrmede vahel, on kindlasti spetsiifiline. Kuna lause tähendus ei anna meile võimalust tõlgendada *paberilehte* näites (14) ebaspetsiifi-

² Täname selle tähelepaneku eest anonüümset eelretsensenti.

liseks, jääb konditsionaal sellest funktsioonist vabaks ja võib anda edasi hoopis muid tähendusnüansse. Näiteks võiksime oletada, et lauses (14b) oleks päästmiseks vaja veel midagi peale paberilehe või et see sõltuks veel mingitest muudest asjaoludest. Seega on päästmise „vahend“ tervikuna (st paberileht ja kõik, mida veel vaja on), terviktähenduse seisukohalt „ebaspetsiifiliseks“ kui näites (14a).

- (14) a. Ta keerutab sõrmede vahel **paberilehte, mis võib ta hea nime päästa**. [konstrueeritud]
b. Ta keerutab sõrmede vahel **paberilehte, mis võiks ta hea nime päästa**. [konstrueeritud]

Mõnes kontekstis näitab spetsiifilist NP-d laiendav konditsionaalne relatiivlause seda, et sellega väljendatud propositsiooni ei soovita, kuid relatiivlause propositsiooni eitamine püsib ka sel juhul. Näites (15) kõneldakse kuulujutujumalannast, kes on diskursuse maailmas spetsiifiline isik ja kellel on ebasoovitavaid omadusi. Lausest järeldub siiski, et uudis tegelikult ei levinud, st relatiivlause propositsioon ei saanud tõeks.

- (15) Aga ta kartis **kuulujutujumalanna Famat, kes oleks kohe kõikjale levitanud uudist**, kuidas .. [kirjalik]

5. Kokkuvõte

Konditsionaalne relatiivlause aitab tihti näidata, et nimisõna-fraas, mida ta laiendab, on ebaspetsiifiline. Sel juhul liigub konditsionaalivormi loodud negatiivne tähenduselement pealausesse ja muudab oma peasõna tõlgenduse ebaspetsiifiliseks. Tegemist pole siiski automaatse interpretatsiooniga, sest konditsionaalne relatiivlause võib laiendada ka spetsiifilist referenti. Pigem võime siis öelda, et relatiivlause verbivorm määrab oma peasõna informatsioonilise staatuse siis, kui see on muu konteksti poolt määratlemata. Kui aga peasõna on juba konteksti kaudu osutunud spetsiifiliseks, siis püsib konditsionaalivormi loodud propositsiooni eitav komponent relatiivlause propositsiooni eitusena.

Seega on konditsionaalse relatiivlause loodud korrelaatsõna tõlgendus ebaspetsiifiliseks pragmaatilise implikatuuri, sest ta on tühistatav muude kontekstidetailide kaudu.

Renate Pajusalu
Tartu Ülikool ja Helsingi Ülikool
Eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Ülikooli 18
Tartu 50090
Renate.Pajusalu@ut.ee

Karl Pajusalu
Tartu Ülikool
Eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Ülikooli 18
Tartu 50090
Karl.Pajusalu@ut.ee

Kirjandus

- Brown, Penelope, Stephen Levinson (1987) *Politeness: some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cruse, Alan (2004) *Meaning in language. An introduction to semantics and pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Curl, Traci S., Paul Drew (2008) "Contingency and action: a comparison of two forms of requesting". *Research on language and social interaction* 41, 2, 129–153.
- Dancygier, Barbara, Eve Sweetser (2005) *Mental spaces in grammar*. (Cambridge Studies in Linguistics.) Cambridge: Cambridge University Press.
- EKG II = Erelt, Mati, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare. *Eesti keele grammatika II. Süntaks. Lisa: kiri*. Trükki toimetanud Mati Erelt (peatoimetajana), Tiiu Erelt, Henn Saari, Ülle Viks. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut, 1993.
- Fauconnier, Gilles (1985) *Mental spaces: Aspects of meaning construction in natural language*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.

- Kauppinen, Anneli (1998) *Puhekuviot: tilanteen ja rakenteen liitto*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Lyons, Christopher (1999) *Definiteness*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Metslang, Helle (1999) "Is the Estonian and Finnish conditional actually a conditional?" Mati Ereht, toim. *Estonian: typological studies III*, 97–127. (Publications of the department of Estonian of the University of Tartu 11.) Tartu.
- Pajusalu, Renate (2000) "Indefinite determiners *mingi* and *üks* in Estonian". Mati Ereht, toim. *Estonian: typological studies IV*, 87–117. (Publications of the department of Estonian of the University of Tartu 14.) Tartu.
- Pajusalu, Renate (2009) *Sõna ja tähendus*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Pajusalu, Renate, Karl Pajusalu (2004) "The conditional in everyday Estonian: its form and functions." *Linguistica Uralica* XL, 4, 257–269.

Renate Pajusalu and Karl Pajusalu. Conditional in relative clauses.

The present paper looks at one of the usage contexts of the Estonian conditional: the role of the relative clause with a conditional verb form in implying the specificity/non-specificity of its correlate. The data come from the University of Tartu's morphologically tagged corpus of Estonian, which contains both spoken and written language use. Based upon the gathered data and intuition, we can say that the conditional relative clause plays a significant role in the interpretation of the head as non-specific. The motivation of this function may come from the negative meaning component of the conditional which in the clause constructions under study moves from the mental space of the conditional clause into the mental space of the head. Such a meaning functions as an implicature, i.e. it can be basically ruled out by other components of the context. When the head of a conditional relative clause is equally specific in context, the role of the conditional is to refer to other non-specificities present in the context.

Keywords: Estonian, syntax, conditional, relative clause, mental spaces